

Luonnosvaiheen vastineraportti

Lepaan suunnan osayleiskaava

Laatimisvaiheen kuuleminen, nähtävillä 12.12.2022-22.1.2023

Vastine 26.2.2024

1	Lausunnot.....	1
1.1	Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.....	1
1.2	Hämeen liitto.....	5
1.3	Hämeenlinnan kaupunkimuseo.....	5
1.4	Kanta-Hämeen pelastuslaitos.....	8
1.5	Puolustusvoimat.....	9
1.6	Hämeenlinnan kaupunki.....	9
1.7	HS-vesi.....	9
2	Mielipiteet.....	12
2.1	Mielipide 1.....	12
2.2	Mielipide 2.....	12
2.3	Mielipide 3.....	17
2.4	Mielipide 4.....	17
2.5	Mielipide 5.....	19
2.6	Mielipide 6.....	19
2.7	Mielipide 7.....	21
2.8	Mielipide 8.....	23
2.9	Mielipide 9.....	24

Lausuntoja on referoitu.

1 Lausunnot

1.1 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lausunto	Vastine
<p>Tarkoitus on laatia oikeusvaikutteinen rakenneyleiskaava, jota ei käytetä rakennuslupien myöntämisen perusteena. Rakentamisen määrä ja vaikutukset luontoon, maisemaan ja kulttuuriympäristöön jäävät siten arvioitavaksi tarkemmassa suunnittelussa, mihin kaavamääräyksissä ja selostuksessa viitataan. Alueella on runsaasti rikkaita luonto-, maisema- ja kulttuurihistoriallisia arvoja, mutta osayleiskaavan ohjaava vaikutus ja vaikutukset alueen arvoihin jää epäselväksi. Vaikutukset luontoon, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön tulisi arvioida suurimman kaavan mahdollistaman muutoksen pohjalta. Kaava-aineistosta tulee selkeästi ilmetä millä tavoin eri alueiden jatkosuunnittelu tapahtuu, ja missä edellytetään asemakaavoitusta. Yleismääräys "Vähäistä merkittävämpi alueiden rakentaminen tulee</p>	<p>Lepaan suunnan osayleiskaava ohjaa suunnittelualueen rakentamista, asemakaavoittamista ja yhdyskuntateknistä suunnittelua yleispiirteisellä rakenneosayleiskaavana. Kunnanosan kaavoittamisen tarkoituksena on nimenomaan esittää luonto-, maisema- ja kulttuurihistorialliset arvot ja vaalia niitä, osoittaen vain kestävämmät alueet rakentamiselle.</p> <p>Kaavan toteuttaminen tapahtuu kunnan asemakaavoituksella, kuten yleismääräyksessä ilmaistaan. Kunnan maankäyttö ja rakennusvalvonta tekevät yhteistyötä ja osaavat tulkita, milloin tavoiteltava rakennushanke on merkittävämpää ja tarvitsee asemakaavoittamista alueen ratkaisemiseksi. Mikäli laajalla kaava-</p>

ratkaista ensisijaisesti asemakaavoittamalla.” on liian tulkinnanvarainen. Myös kaavan ilmastovaikutukset tulee arvioida, ja siinä voi käyttää apuna Ilmastokestävä kaavoitus (KILVA) -työkalua.

alueella olisi tarve toteuttaa yksittäinen rakennushanke, voi kunta suunnittelutarveharkinnan kautta ratkaista vaatiiko luvitus kaavoittamista vai onko kyseessä vähäinen rakentaminen.

Strategisen yleiskaavan ilmastovaikutukset arvioidaan sen mahdollistamalla tarkkuudella.

R/A -alueen määräys kuuluu ranta-alueen rakennettu alue. Alueen rakennuskanta ja käyttötarkoitus määritellään tarkemmalla suunnittelulla ja/tai kaavoittamisella”. Tämä jättää alueen rakentamisen arvoitukseksi, mutta vaikutukset tulee kyetä arvioimaan esim. siinä tapauksessa, että alue muuttuu loma-asumisen alueesta pysyvän asumisen alueeksi. Yleiskaavassa olisi hyvä tutkia pysyvän asumisen edullisuusvyöhykkeet.

Yleiskaavan tavoitteena ei ole ollut tarkastella rantarakentamista. Kaavalla osoitetaan vain rannoille rakentuneet alueet toteavana. Laadittavan kaavan mittakaavassa ei ole tarkoituksen mukaista käyttää resursseja laajan rantavyöhykkeen tutkimiseen, vaan alueen rakennuskanta ja käyttötarkoitus määritellään tarkemmalla suunnittelulla ja/tai kaavoittamisella maanomistajalähtöisesti.

Luonto:

Osayleiskaava-aineistoon on koottu olemassa olevaa tietoa kaava-alueen suojelualueista, muista merkittävistä luontoarvoista ja lajinavainnoista. Kaava-alueella on havaintojen valossa runsaasti suojeluarvoja ja luonnon monimuotoisuutta ilmentäviä tekijöitä. Huomioitavaa kuitenkin on, että selvitykset eri vaiheissa ovat kattaneet vain osan suunnittelualueesta.

Kaavaehdotuksen tueksi on laadittu luonnosvaiheen jälkeen luontoselvitys maastokäynnein 2023 ja tulokset huomioitu kaavaehdotuksessa merkinnöin ja määräyksin.

Nykyisen tiedon perusteella merkittävimmät suojeluarvot sijoittuvat osayleiskaavan luontodirektiivin ranta-alueille, jossa on tehty havaintoja mm. liitteen IV(a) lajin viitasammakon esiintymisestä. Alueella kasvaa myös rauhoitettua, vaarantunutta (VU) kynäjalavaa, sekä rauhoitettua, erittäin uhanalaista (EN) hämeenkylmänkukkaa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nyt tehty olemassa olevan luontoselvitystiedon analyysi luo hyvät lähtökohdat tarkempien selvitystarpeiden suunnitteluun. ELY-keskus näkee, että osayleiskaavan viranomaisneuvottelussa ja työneuvottelussa todetun mukaisesti kaavoituksen aikana tulee laatia tarkentavia luontoselvityksiä alueen potentiaaliset elinympäristöt ja lajistot huomioon ottaen. Potentiaalitarkastelu on hyvä lajisto suunnata erityisesti muuttuvan maankäytön alueille ja laatia erillisselvityksiä, mikäli potentiaalia ilmenee. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa luontoarvojen selvityksessä (2022) on tunnistettu hyvin selvitystarpeiden painopisteitä. Erillisselvitysten lisäksi ELY-keskus kannustaa kokonaistarkasteluun viherverkoston ja ekologisten yhteyksien tunnistamisen ja säilymisen osalta kaavaratkaisussa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnosvaiheen kaavamerkinnot ja -määräykset eivät kokonaisuudessaan riitä turvaamaan jo tiedossa olevia suojelu- ja monimuotoisuusarvoja, eivätkä ne myöskään riittävästi indikoi suojeluarvojen huomioon ottamisen tarvetta tarkemmassa suunnittelussa. Esimerkkinä tästä on kaava-alueen rannoilla esiintyvä viitasammakko, jonka

lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Kaavoituksen aikana tuleekin tarkastella jo toteutettujen selvitysten riittävyyttä ja ajantasaisuutta, sekä turvata kaavamerkinnöin ja -määräyksien mm. naiden paikkojen säilyminen. Myös kynäjalavan ja hämeenkylmänkukan esiintyminen tulee turvata. Kaavan vaikutusten arviointia tulee täsmentää. Mm. jo osin rakennettujen ranta-alueiden (R/A) osalta jaa epäselväksi, kuinka paljon ranta-alueilla täydennysrakentamista tavoitellaan ja miten suojelevarvot tullaan yhteensovittamaan ja ottamaan huomioon.

Vesihuolto:

Hajarakentamisen suunnittelussa tulee varmistaa, että kiinteistöillä on käytettävissä hyvälaatuista talousvettä.

Yleiskaavan tarkoituksena on hillitä hajarakentaminen sen alueella.

Haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää mm. tehostamalla jätevesien käsittelyä kiinteistökohtaisin ratkaisuin tai yhteisviemäröinnin avulla. Asemakaavojen ulkopuolisten alueiden jätevedet tulee lähtökohtaisesti pyrkiä käsittelemään ja hyödyntämään syntypaikallaan.

Lausunnossa mainitut jätevesijärjestelmien rakentamiseen liittyvät keinot ovat kannatettavia ja joihin kunnan rakennusvalvontaviranomainen antaa neuvontaa.

Liikenne:

Osayleiskaava-alueen läpi kulkee maantie 3061 (Tyrvännöntie), joka kaavakartalla on merkitty yhdystienä, johon kaava-alueen kokoojakaduiksi merkityt kulkureitit yhdistyvät. Yleiskaavan perusteluissa todetaan, ettei osayleiskaava osoita merkittäviä muutoksia olemaan liikenneverkkoon, ja että kaavassa esitetään liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi kaksi kehitettävää risteysaluetta (Ratontien ja Kivisillantien risteysiin). Liittymäjärjestelyjen tarvitsema tila tarkentuu kaavamääräyksien perusteella asemakaavoituksessa.

Kaavalla osoitetaan ajoneuvoliikenteen pääverkko sekä maankäytön toteutumisen myötä rakennettavat yhteystarpeet sekä kehitettävät tai uudet kokoojakaadut. Lisäksi on osoitettu pääosin Tyrvännöntietä mukaillen ohjeellinen sijainti kevyen liikenteen reitille. Kaavaselostuksessa esitetään, että tarkemmassa suunnittelussa tulee selvittää, onko jalankulun ja pyöräilyn väylän toteuttaminen mahdollista maantien tai asemakaavoitettavan kadun yhteyteen. Kaavaselostuksen perusteluiden mukaan, kaavan yleismääräyksiin veloitetaan selkeyttämään liikenneverkon toiminnallista rakennetta sekä kehittämään liikenneympäristöön liittyvää taajamakuva. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erityisesti tavoitteita liikenneverkon toiminnallisen rakenteen selkiyttämiseksi sekä liikenneympäristöön liittyvän taajamakuvaan kehittämiseksi tulee kaavaselostuksessa käsitellä laajemmin.

Kaavaehdotuksen tueksi laadittu liikenneselvitys, jota on täydennetty ehdotusvaiheeseen ja siinä on käsitelty liikenteeseen liittyvät seikat.

Osayleiskaavan, mahdollisesti osin muuttuvankin maankäytön liikenteelliset vaikutukset ulottuvat maantien osalta laajemmalle kuin pelkästään kaavassa rajatulle alueelle, mistä johtuen myös mahdolliset vaikutukset Pälkäneentien (kantatie 57) ja Tyrvännöntien (maantie

3061) risteysalueelle tulee huomioida. Kantatie 57 varressa olevien työpaikka-alueiden saavuttaminen kantatie 57:lta tulee saavuttaa olemassa olevien liittymien kautta, tällä hetkellä pohjoisemman TP- alueen saavuttaminen kantatieltä tulee osoittaa. Kaavassa on osoitettu yhteystarve Tanhuankujan ja Metsäpuontilantien välille. Yhteystarpeen vaikutukset kt 57:lle tulee arvioida. Asemakaavoituksella ohjattavilla alueilla asemakaavoituksen yhteydessä tulee yleismääräyksissä mainitun melun ja tärinän lisäksi huomioida myös liikenteelliset vaikutukset. Kokonaisuudessaan ELY-keskus katsoo, että liikenteellisten vaikutusten arviointia tulee käsitellä laajemmin tunnistuen erityisesti vähintään ne alueet, joissa myöhemmin toteutettava asemakaavoitus tai muu suunnittelu ei ohjaisikaan tulevaa maankäyttöä, joskin arviointia on syytä tarkentaa koko yleiskaavan alueelta riittävän kokonaiskuvan muodostamiseksi. Toistaiseksi kaava-aineiston liikenteellisten vaikutusten arviointi kokonaisuudessaan on suppeaa ja pintapuolista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 86 § mukaisesti maanteiden liikennealueita voidaan osoittaa valta-, kanta- ja seututeitä varten sekä niitä yhdistäviä ja niiden jatkeena olevia teitä varten, jotka palvelevat pääasiallisesti muuta kuin paikallista liikennettä. Tyrvännöntien varteen on jo nykyisellään osoitettu runsaasti alueita, jotka ovat rakentuneet tiiviiksi, asemakaavatyypiksi alueiksi. ELY-keskus katsoo, että erityisesti nykyiset maantien varteen sijoittuvat AT- ja AP-alueet ja muut palveluita tuottavat alueet, tulee myös osoittaa asemakaavoitettaviksi alueiksi, ja asemakaavoituksen yhteydessä Tyrvännöntie tulee osoittaa kunnan ylläpitämäksi kaduksi. Jo rakentuneet alueet tuottavat pääasiallisesti paikallista liikennettä, jota yleiskaavassa osoitetut asumista ja palveluita mahdollistavat alueet lisäävät. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee myös tarkastella olevien liittymien määrää. Tyrvännöntien ollessa maantietä, liittymiä on jo nykyisellään huomattava määrä, eikä uusien maantieliittymien osoittaminen ole suositeltavaa. Uudelle maankäytölle tulee liittyminen yhdystielle osoittaa asemakaavalla tai suunnitella asemakaavaan perustuen, jolloin ei- asemakaavoitettavien alueiden osalta tulee pääsääntöisesti käyttää olevia liittymiä.

Kaava-kartalla on osoitettu vesijohtolinjat kulkemaan osittain Tyrvännöntietä mukailleen. Vesijohtolinjojen sijoittaminen maantiealueelle ei ole mahdollista siten, että vesijohtolinjan rakentamisesta saattaisi johtua maantien rakenteeseen kohdistuvia riskejä ja haittaa maantielle.

Joukkoliikenne ja kevyt liikenne on huomioitu kaavatyössä, joskin ELY-keskus muistuttaa, että kevyen liikenteen väylä tulee toteuttaa kuntalähtöisesti. Maankäytöstä johtuvat parantamistarpeet esimerkiksi valaistuksen tai liittymien parantamistarpeita koskien niin Tyrvännöntien kuin kantatie 57:n osalta ovat kunnan vastuulla.

Liikenneselvitystä on täydennetty liikenteellisten vaikutusten osalta ja ehdotuksesta on poistettu pohjoisempi TP-alue myös annettujen mielipiteiden vuoksi.

Lausunnossa mainitun mukaisesti on Tyrvännöntie osoitettu Yhdystienä / pääkokoojakatuna ja vaade, että rakennuspaikalle tulee olla hyväksyty kulkuyhteys ja jos kulkuyhteys järjestetään maantieltä, on rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä voimassa oleva tieviranomaisen myöntämä liittymälupa.

Lausunnossa mainitun mukaisesti on Tyrvännöntie osoitettu Yhdystienä / pääkokoojakatuna.

Kaavan liitekartassa koskien liikenteen kehittämiskohteita, puuttuu karttamerkintä koskien kohdetta 42.

Puute korjattu.

Lopuksi:

Hämeen ELY-keskus katsoo, että kaavan tarkempaa suunnittelua ohjaavia määräyksiä tulee vielä kehittää. Vaikutusten arviointia tulee tarkentaa ja turvata luonto-, maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Kunta välittää valmistuneen ehdotusaineiston ennakkoon ELY-keskukselle ja pidetään viranomaisneuvottelu.

Hämeen ELY-keskus esittää työneuvottelua ennen kaavaehdotuksen asettamista nähtäville.

1.2 Hämeen liitto

Lausunto	Vastine
<p>Hämeen liitto huomauttaa, että <i>Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt</i> -julkaisussa inventoidut kohteet ovat maakunnallisella tasolla merkittäviä ja ne on hyvä huomioida kaavatyössä valtakunnallisesti arvokkaiden kohteiden rinnalla</p> <p>Maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin sisältyvät myös valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin (ympäristöministeriö 2016) mukaiset kohteet. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueiden suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on varmistettava, että maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilyminen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.</p>	<p>Kaavaehdotuksen tueksi laadittu kulttuurihistoriallinen selvitys luonnosvaiheen jälkeen ja siinä on käsitelty lausunnossa esitetty ja seikat huomioitu kaavaehdotuksen kartalla soveltuvin merkinnöin ja määräyksin selvityksen laatijan kanssa yhteistyössä.</p>
<p>Hämeen liitto pitää kannatettavana, että yleiskaavan tarkkuustaso huomioiden, kaavaa ei valmisteltaisi rakenneosayleiskaavana, vaan oikeusvaikutteisena osayleiskaavana.</p>	<p>Lepaan suunnan osayleiskaava ohjaa suunnittelualueen rakentamista, asemakaavoittamista ja yhdyskuntateknistä suunnittelua yleispiirteisenä rakenneosayleiskaavana. Kaava on laadittu mittakaavassa 1:20 000 ja maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 42 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana.</p>

1.3 Hämeenlinnan kaupunkimuseo

Lausunto	Vastine
<p>Lepaan puutarhaopiston rakennuksista osa on suojeltu valtioneuvoston päätöksellä valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla. Rakennukset on suojeltu 2.12.1993 ja päätöksessä todetaan, ettei valtioneuvoston päätöksellä suojeltaviksi tässä vaiheessa esitetä vuoden 1939 jälkeen valmistuneita rakennuksia. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että</p>	<p>Kaavaehdotuksen tueksi laadittu kulttuurihistoriallinen selvitys luonnosvaiheen jälkeen lausunnon mukaisesti ja se käsittelee lausunnossa esitetyn. Selvityksen tulokset on huomioitu kaavaehdotuksen kartalla soveltuvin</p>

kokonaisuudessaan Lepaan alue on Museoviraston inventoinnissa todettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Tämän vuoksi koko alueen kulttuurihistorialliset arvot ja suojelutavoitteet tulee tutkia kaavoituksen yhteydessä. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että mikäli kaavamerkinnällä SR halutaan osoittaa asetuksella 480/85 suojellut rakennukset, niin alue on virheellisesti merkitty ja vastuumuseo pyytääkin tarkistamaan suojelupäätöksen sisällön (asetus 480/85) kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi).

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että kaavamerkinnät ovat osittain ristiriitaisia. Esimerkiksi valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta osayleiskaavassa mahdollistetaan arvoalueille uudisrakentaminen (P, MA, AT). Kaavaluonnoksessa on esitetty pieniä osa-alueita arvoalueista, joiden kohdalla suojelutavoitteet tulee selvittää asemakaavoituksen yhteydessä (Sr-2). Kulttuuriympäristön arvojen heikentymisen lisäksi osayleiskaava mahdollistaa kiinteistönomistajien eriarvoisen kohtelun, sillä selvitystarve siirretään osayleiskaavasta asemakaavaan ja yksityisiin rakennushankkeisiin. Kulttuuriympäristöjen suojelu tulee ohjata osayleiskaavassa eikä lupamenettelyssä. Kulttuuriympäristöissä uusi maankäyttö ja uudisrakentaminen tulee perustua riittävään selvitykseen ja vaikutusten arviointiin.

MRL 9 § määrittelee, että kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kulttuuriympäristöselvityksissä keskeistä on nykytilanteen kuvaus, johon osayleiskaavan vaikutuksia verrataan. Maakunnalliset ja valtakunnalliset rakennusinventoinnit ovat selvitysohteeltaan yleispiirteisempiä, jonka vuoksi yleiskaavatasoinen selvitys on keskeinen väline kuntatason kulttuuriympäristön suojelussa. Yleiskaavatasoisessa selvityksessä tunnistetaan arvokkaat kulttuuriympäristöt, joiden suojelutavoitteita tarkennetaan asemakaavoituksessa.

Selvitysten puutteellisuuden vuoksi osayleiskaavan tavoite turvata kulttuuriarvot ei toteudu kaavaluonnoksessa. Selvitysten perusteella ei voida varmistua siitä, että kulttuurihistorialliset arvot huomioidaan riittävällä tavalla ja että kaavaratkaisut eivät heikennä tai vaaranna kulttuuriympäristöjen arvoja. Kaavan aineistoja tulee täydentää kaava-alueita koskevalla osayleiskaavatasoisella rakennetun ympäristön inventoinnilla, jonka pohjalta on mahdollista arvioida rakennettuun ympäristöön liittyvät mahdolliset suojelutarpeet ja kaavaratkaisun kulttuuriympäristön arvoihin kohdistuvat vaikutukset.

Selvityksessä tulee tarkastella koko kaava-alueita, jossa kokenut rakennusinventoija tarkastelee keskeisiä kulttuuriympäristön kerrostumia hyödyntäen muun muassa aikaisempia selvityksiä ja kaavaselostuksessa esitettyä rakennuskannan ikäjakaumaa. Selvityksessä on tuotava esiin kulttuuriympäristön ominaisluonne, aluerakenne, maisemakuva, merkitykselliset aluekokonaisuudet,

merkinnöin ja määräyksin selvityksen laatijan kanssa yhteistyössä.

rakennukset ja rakennusryhmät. Kaavassa on osoitettava ratkaisut ja perustelut näiden säilymiselle, vahvistumiselle tai tarvittaessa muuttamiselle ja väistymiselle.

Kaavatyössä tulee huomioida myös Hämeenlinnan ja Hattulan kulttuuriympäristöselvitys (Putkonen, Lauri & Ivars, Marja 2003 ”Kylä ja kortteleita), Vanajaveden laakson maisemaselvitys (Hämeen ympäristökeskuksen moniste 20/2002) ja maisemaopas Vanajaveden laakso ja Aulanko arvokkaan maisema-alueen maankäytön suunnitteluun (Katriina Koski/ ProAgria 2016).

Osayleiskaavan yleisissä määräyksissä ohjeistetaan tuulivoimaloiden luvanvaraisuutta. Tuulivoimalat tuovat uuden elementin maisemaan ja tuulivoimalan näkyvät laajalle alueelle. Vastuumuseo pitää tuulivoimaloita huonosti soveltuvina alueen pienipiirteiseen maisemaan. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa, että kaavatyön yhteydessä tulee tutkia tuulivoimaloiden soveltuvuus alueelle sekä arvioida asianmukaisesti hankkeen vaikutusta kulttuuriympäristöön ja maisemaan (MRL 9 §). Rakennetun ympäristön inventointi ja valtakunnallisten maisema-alueiden inventointiraportti tukevat osaltaan tunnistamaan herkit alueet, jotka eivät lähtökohtaisesti sovellu tuulivoimaloiden sijoituspaikaksi.

Yleiskaavassa ei osoiteta tuulivoima-alueita. Lausunto viitanneen puolustusvoimien vaatimaan yleismääräyksen osaan, jossa edellytetään erillistä lausuntoa Pääesikunnalta. Nämä virkkeet ovat olleet viime vuosia tavanomaiset kaikissa laadituissa yleiskaavoissa, eivätkä vaikuta kaavatyöhön tai tarpeeseen tutkia alueen soveltuvuutta tietyille rakentamistyyppille. Rakenneosayleiskaava ei toimi rakennuslupien myöntämisen perusteena, ei edes aluevarauskaavana, eikä siten sijoituspaikkoja ole tarkoituksen mukaista tutkia.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pyytää korjaamaan osayleiskaavaan ja kaavaselostuksen kulttuuriympäristökarttaan, että kaavaan merkitty historiallinen tielinja on maakunnallisesti (ei valtakunnallisesti) merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kaavaan ja kaavaselostukseen tulee korjata, että tieosuus on historiallinen tielinja, joka on osa Vanajaveden laakson vanhaa tieverkostoa.

Asia korjattu ehdotukseen.

Vastuumuseo huomauttaa, että maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on merkitty puutteellisesti osayleiskaavaan ja kaavaselostuksen aineistoihin. Kaikki maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt tulee huomioida kokonaisuudessaan ja merkitä asianmukaisella kaavamerkinnällä osayleiskaavaan.

Suotaalan kulttuurimaisemaan kuuluvien Tyrvännön entisen kunnantalon ja kunnalliskodin suojelumerkinneet tulee tarkistaa vastaamaan asemakaavan (4.1.2016) suojelutavoitteita. Osayleiskaavassa ja kaavaselostuksessa on esitettävä mahdolliset muut asemakaavalla suojellut kohteet.

Kaavaehdotuksen tueksi laadittu kulttuurihistoriallinen selvitys käsittelee lausunnossa esitetyn ja seikat huomioitu kaavakartalla riittävin merkinnöin ja määräyksin selvityksen laatijan kanssa yhteistyössä.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pyytää korjaamaan SRV kaavamerkinnän kaavamääräyksen muotoon: ”Kirkkolain nojalla suojeltu kohde. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää Museoviraston lausunto.” Kaavamerkinnöissä tulee huomioida kirkkorakennuksen lisäksi myös muu arvokas kirkkoympäristö, kuten hautausmaa, sankarihautausmaa ja pajarakennus.

Määräys muutettu ehdotukseen.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo on todennut kaava-alueen arkeologiset selvitykset vanhentuneiksi ja riittämättömiksi osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa 27.4.2022 ja valmisteluvaiheen

Kaavaehdotuksen tueksi luonnosvaiheen jälkeen laadittu arkeologinen selvitys ja sen tulokset on huomioitu kaavaehdotuksen kartalla riittävin merkinnöin ja määräyksin.

työneuvottelussa 24.10.2022. Muinaisjäänösrekisterin tuntemien arkeologisten kohteiden tiedoissa ja aluerajauksissa on puutteita, eikä monia alueen rautakautisia löytöpaikkoja ja kansalaisilmoitusten havaintoja ole tarkastettu maastossa. Alueelta on selvitetty historiallisen ajan asutusjäänöksiä kartta-analyyysien ja maastotarkastuksien avulla vain paikoin. Lisäksi on huomioitava, että Vanajaveden muinaisrantatasojen kivikautisesta asutuksesta ei ole riittävää selvyyttä. Suunnittelualueella voidaan olettaa olevan erittäin todennäköisesti aiemmin tuntemattomia kiinteitä muinaisjäänöksiä ja muita kulttuuriperintökohteita.

Edellä mainituissa neuvotteluissa vastuumuseo totesi, että alueella tulee tehdä kaavan suunnittelutason ja mittakaavan huomioiva täydentävä arkeologinen inventointi, jotta kaavan vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön voidaan arvioida (MRL 9 § ja 197 § sekä MML 13 §). Minimissään osayleiskaava-alueella tulee inventoida muuttuvan maankäytön alueet.

Arkeologinen inventointi (yleiskaavataso) tulee suorittaa noudattaen Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita. Laatuohjeet sekä ohjeet arkeologisten kenttätöiden tilaamiseksi ovat nähtävissä Museoviraston verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>. Siellä on myös luettelo kaupallisista arkeologisista toimijoista.

Inventoinnissa tehtävät havainnot muuttavat myös muinaisjäänösrekisterin aluerajauksia. Alueellinen vastuumuseo täydentää muinaisjäänösrekisterin tiedot heti inventoinnin alustavan raportin saatuaan, minkä jälkeen kohteiden rajaukset ja mahdolliset uudet kohteet tulee tarkistaa kaavaluonnoksen karttaan sekä selostusosan luettelon muinaisjäänösrekisteristä.

Muinaisjäänösrekisterin tiedot ovat selattavissa Museoviraston verkkosivuilla (www.kyppi.fi). Näistä tiedoista eivät näy tuoreimmat kansalaisilmoitukset, joten inventointia suorittavan toimijan on syytä olla yhteydessä Kanta-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon inventoinnin suunnitteluvaiheessa ennen maastotöiden aloittamista. Tällä hetkellä vastuumuseon tiedossa on ainakin yksi tarkastamaton kansalaisilmoitus, jonka tiedot eivät vielä ole löytöpaikkana muinaisjäänösrekisterissä (ILM25569 Suotaala, mahdollisia rautakautisia löytöjä).

Kaavaehdotus tulee toimittaa Kanta-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon lausuntoa varten.

Merkitään tiedoksi.

1.4 Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Lausunto	Vastine
Ei lausuttavaa kaava-aineistoon.	Merkitään tiedoksi.

1.5 Puolustusvoimat

Lausunto	Vastine
Ei lausuttavaa osayleiskaavan luonnokseen.	Merkitään tiedoksi.

1.6 Hämeenlinnan kaupunki

Lausunto	Vastine
<p>Osayleiskaavan suunnittelualueelta ei ole tehty hankkeeseen liittyen luontoselvityksiä, vaan alueen vanhoja luontotietoja on koottu yhteen muun muassa aikaisemmista luontoselvityksistä sekä pyydetty lajitietokeskukselta tietoja alueen uhanalaisista lajeista. Tarkoituksena on teettää luontoselvityksiä myöhemmin alueille, joissa suunnitellaan maankäytön muutoksia.</p> <p>Alueen luontoarvotiedot ovat täten puutteelliset ja osin vanhentuneet. Luonnon monimuotoisuuden kannalta on tärkeää, että yhtenäiset luonnonarvokokonaisuudet ja niiden väliset ekologiset yhteydet säilyvät. Ne ylläpitävät ekosysteemin toimivuutta sekä eläin- ja kasvilajiston säilymistä ja uudistumista. Alueella toteutettavat luontoselvitykset on oltava riittäviä huomioimaan maankäytön vaikutukset myös yksittäistä muutosaluetta laajemmalla alueella.</p>	<p>Kaavaehdotuksen tueksi on luonnosvaiheen jälkeen laadittu luontoselvitys maastokäynnein 2023 ja tulokset huomioitu kaavaehdotuksessa merkinnöin ja määräyksin.</p>

1.7 HS-vesi

Lausunto	Vastine
<p>Yleiskaavassa tulee huomioida, että asuinrakentamisen pääpaino on asemakaavoitetuilla alueilla eli asemaseudulla ja Kirkonkulmalla -> Asemaseutu ja Kirkonkulma on ilmeisesti virheellinen ja käsitämme tätä lausuntoa antaessa, että tällä käsitetään Lepaan kylän aluetta.</p>	<p>Asia korjattu ehdotukseen.</p>
<p>Osayleiskaavalla esitetään liikenneturvallisuutta parantavia kohteita ja osoittaa kokoojakatuverkko -> Tässä kohtaan on luultavasti virhe, ja oletamme tätä lausuntoa antaessa, että alueelle ei tulla osayleiskaavassa osoittamaan kokoojankatuverkkoa.</p>	<p>Yleiskaavassa on esitetty yhdystie, mikä myöhemmin muutettaneen asemakaavoituksen yhteydessä osittain tai kokonaan kunnan kaduksi sekä pääsytiät, mitkä toiminevat vastaavasti jatkossa kokoojakatuina. Lisäksi kaavassa on esitetty liikenneselvityksen perusteella yhteystarpeet ja ohjeellisina uudet tai kehitettävät yhdystie-/pääsytie-/kokoojakatuvaihtoehdot sekä tasoliittymät.</p>
<p>Lausunnolla oleva osayleiskaavaluonnos on vesihuollon toteuttamisen kannalta kaksijakoinen. Vesihuoltolain antamien raamien mukaisesti osayleiskaava on järjestetyn vesihuollon kannalta toteutuskelpoinen vain osalla nyt tarkastelussa olevasta alueesta.</p>	<p>Maakuntakaavan ohjatessa kuntakaavoitusta on osayleiskaavalla osoitettu maakuntakaavan ”Ohjeellinen uusi pääviemäri- ja päävesijohtolinja”.</p> <p>Kaava mahdollistaa vesihuoltoverkon laajentamisen koko alueelle, muttei määrää sitä toteutettavaksi.</p>

Käytännössä tämä tarkoittaa Rahkoilan ja Lepaan kylän välistä aluetta, johon on rakennettu runkolinjat vuonna 2014. Kyseisten linjojen rakentamisperuste oli tuolloin Lepaan puutarhakoulun jätevedenpuhdistamon lakkauttaminen, jonne HS-Veden asiakkaiden vedet oli johdettu ja tämän takia HS-Veden piti ratkaista alueen viemäröintiratkaisu. Alueen vedenkäyttö tai rakentamistiheys ei itsessään olisi riittänyt perusteeksi siirtolinjojen rakentamiselle.

Toteuttamisen tulee perustua kunnan harkintaan, kuten lausunnossa on erinomaisesti tuotu esille.

Osayleiskaavaluonnoksen ratkaisut välillä Rahkoila – Lepaa ovat siis järjestetyn vesihuollon puolesta toteutettavissa ja perusteltuja, mutta välille Lepaa – Tyrvääntö järjestetyn vesihuollon toteuttaminen on teknis-taloudellisesti käytännössä mahdotonta.

Kaavaselostuksen mukaan koko suunnittelualueella asui vuonna 2020 noin 1000 asukasta. Asutukset keskittyvät suurimmilta osin Rahkoilan läheisyyteen ja Lepaan alueelle, eli juuri sille osalle, jonne vesihuolto on vuonna 2014 jo toteutettu. Lepaalta Tyrvääntöön väestön määrä ruudussa (250m*250m?) - on pääosin 1-5 asukasta. Kyseinen väestömäärä ei millään muotoa ole riittävä, jotta sillä voitaisiin perustella vesihuollon toteuttamista. Väestömäärä ei myöskään tarkoittane kunnalle järjestämisvelvoitteen laukeamista.

Osayleiskaavaehdotuksen kaavamerkinnöissä on määritetty, että ainoastaan merkinnällä RMP (matkailuelinkeinojen alue) on huomioitava alueen suunnittelussa vesihuollon järjestäminen. Muilla alueilla, AT, AP jne. ei ole mainittu vesihuollosta mitään. Uusia alueita, jotka rakentuvat asemakaavoituksen kautta on sijoitettu kaavaluonnoksessa pääosin välille Rahkoila – Lepaa ja ne sijoittuvat suhteellisen lähelle rakennettua vesihuoltoa, joten niiden liittäminen vesihuoltoon saman aikaisesti, kun kunta toteuttaa asemakaavan mukaista rakentamista on toteutettavissa myös vesihuollon kannalta järkevästi.

Jos kuitenkin päätettäisiin rakentaa välille Lepaa – Tyrvääntö järjestetty vesihuolto, niin tulee ottaa huomioon seuraavat ehdot:

Aiempaan kokemukseen perustuen voidaan arvioida, että vesihuoltolinjojen rakentaminen alueelle on normaalia kalliimpaa, johtuen siitä, että alueella on runsaasti linjaukseen ja rakentamiseen liittyviä muinaismuistoja, jotka vaikuttavat olennaisesti hankkeen toteutuskustannuksiin. Lisäksi aiemmin osuuden sijoittaminen oli HS-Veden erityisen haastavaa ja koska kunta ei omista alueella juurikaan maata, niin voidaan aiempiin kokemuksiin Rahkoila – Lepaa välillä perustuen olettaa, että myös sijoittamisen haasteet nostavat johtolinjan rakentamiskustannuksia.

Oman reunaehdon antaa myös nykyisen jäteveden siirtoviemärin kapasiteetti, koska alueelta tulee paljon vuotovesiä lumien sulamistilanteessa HS-Veden verkostosta, sekä alueen muilta isoilta kiinteistöiltä.

Tällä hetkellä viemäriverkossa ei ole vapaata kapasiteettiä huippuvirtaamatilanteessa.

Jos alueelle rakennetaan HS-Veden puolesta järjestetty vesihuolto, niin kunnan pitäisi määrittää alue vesihuollon toiminta-alueeksi:

Toiminta-alueesta on vesihuoltolain 8§ todettu seuraavasti_

”Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että:

- 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja*
- 2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.”*

Toiminta-alueella liittyjillä on liittymisvelvollisuus ja järjestetyn vesihuollon toteuttaminen vaatisi suurilta osin linjan varren nykyisten ja uusien kiinteistöjen liittymistä verkostoon. Mikä kunnan ympäristösuojeluviranomainen antaa alueen kiinteistöille vapautuksia liittymisvelvollisuudesta, tarkoittaa se jäljelle jäävien liittymiskustannusten nousemista, koska vesihuoltolain 18§ todetaan, että *”Vesihuollon... maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.”* Tämä tarkoittaisi siis alueen liittyjille korotettua perusmaksua ja moninkertaisia liittymiskustannuksia suhteessa keskimääräiseen liittyjään HS-Veden verkostoalueella. Jos kiinteistökohtaista liittymiskustannusta haluttaisiin pienentää, se vaatisi kunnan osallistumista vesihuollon toteutuskustannuksiin.

Lisäksi välillä Lepaa – Tyrvääntö suurin vedenkulutus kohdistuu matkailuelinkeinojen alueelle (Petäys), jossa jo tällä hetkellä on oma kiinteistökohtainen vesihuolto. HS-Vesi esittääkin, että matkailuelinkeinojen kehittäminen alueella perustuu jatkossakin nykyisten kiinteistökohtaisten ratkaisujen kehittämiseksi. Yksityisten kiinteistöjen vesihuollon ko. alueella pitäisi myös perustua kiinteistökohtaisiin vesihuoltoratkaisuihin.

2 Mielipteet

2.1 Mieliptide 1

Lausunto	Vastine
<p>Alla oleva lähetetty 14.10.2022 <i>"Minulla on kaksi tilaa Hattulan Tyrvännössä (liitekartta) Alueelle ehdotusvaiheessa oleva osayleiskaava jäi minulta huomioimatta ehkä hieman hämäävän nimen vuoksi; ajattelin kaavoituksen koskevan vain Lepaan lähialuetta. Olin tänään Pekka Järven kanssa yhteyksissä muista asioista ja hän kehottikin minua pikimmiten lähettämään omat tähän kaavaan liittyvät ajatukseni suoraan sinun sähköpostiisi.</i></p> <p><i>Olen jo pidemmän aikaa hahmotellut mielessäni mahdollisia rakennuspaikkoja omistamieni tilojen alueelle kohtiin, jotka kiinteästi liittyvät jo olemassa oleviin rakennettuihin alueisiin sekä ovat maapohjaltaan ja liikenteelliseltä asemaltaan hyviä. Esittäisinkin, että kaavaluonnoksessa olevia AP-alueita laajennettaisiin toisessa liitekartassa vaaleanpunaisella rajatuille alueille."</i></p> <p>Sama mieliptide lähetetty uudestaan 09.12.2022</p>	<p>Hattulan kunnan tavoitteena on tämän rakenneyleiskaavan kautta tiivistää ja täydentää kunnan osan nykyistä yhdyskuntarakennetta. Kaavan tarkoituksena ei ole ottaa täysin uusia alueita rakentamiselle vaan ohjata maankäyttöä erityisesti Lepaan kylää eheyttävänä. Muulla osalla kaavaa keskittää ja lisätä olevien rakentamisalueiden maankäyttöä.</p> <p>Maaomistajan esittämistä alueista eteläisempi osoitetaan pitkän aikavälin reservialueena ja osa pohjoisemmasta suunnittelutarvealueelle.</p>

2.2 Mieliptide 2

Lausunto	Vastine
<p>Palvelujen ja hallinnon sekä liike- ja työpaikkarakentamisen kohteiden sijainti tulisi valita niin, että alueet eivät rajoittuisi suoraan nykyiseen asumiseen, vaan väliin tulisi esittää ns. puskurivyöhyke (joko uutta asumista tai alueen nykyistä käyttöä). Esimerkiksi Vesunnan aukealle esitetty P-merkintä, joka rajoittuu suoraan nykyisiin omakotitalotontteihin. Näkisin, että parempi sijainti voisi olla esimerkiksi vastaavalla kohdalla Tyvännöntien länsipuolella.</p> <p>Kevyen liikenteen reitti Tyrvännöntien varressa on monin paikoin haasteellinen. Liikenteen kehittämiskohteiden kartan mittakaava oli valitettavasti niin pieni, että oli mahdotonta tarkastella selvityksen mainittuja havaintoja (esim. 10 m keskiliinjaan yms.)</p> <p>Kaavaluonnoksessa voisi rohkeammin esittää Tyrvännöntien kevyenliikenteen väylälle aivan omaa luonnetta ja sijaintia kauempana Tyrvännöntiestä. Kevyenliikenteen reitille voitaisiin Tyrvännössä kehittää esimerkiksi kylätiemäinen olemus, jolla</p>	<p>Hattukallion alueen P-kohde eli palvelujen kohdemerkintä on osoitettu maantien itäpuolelle, jolla puolella toimintojen käyttäjätkin ovat. Yleiskaavassa ei tälle mahdollisesti kehittyvän asuinalueen palvelulle ole varattu tarkkaa aluetta vaan esitetty tulevaisuuden tarve rakenneyleiskaavan tarkkuudella. Mikäli alueen rakentamispaine edellyttää alueen asemakaavoittamista, tutkitaan palvelurakentamisen korttelialueen sijainti ja yhteydet tarkemmassa mittakaavassa ja osallistavan suunnittelun keinoin vuorovaikuttaen alueen asukkaiden kanssa.</p> <p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategisia päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä se rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden</p>

yhdistyisi niin ulkoilureitti, kevyenliikenteenväylä ja ratsastusreitti (sen sijaan, että näille kaikille etsitään oma reittinsä) ja reitissä voitaisiin hyödyntää enemmän olemassa olevia hiekkateitä (sen sijaan, että kevyenliikenteen väylä pitäisi olla perinteinen asfalttiväylä maantien vieressä). Hiekkatiellä liikkuminen on miellyttävämpää ja terveellisempää niin ihmiselle, kuin koiralle tai hevosellekin. Hiekkatiellä olisi luonnollisesti sallittua tontille ajo, mutta ei läpiajoa moottoriajoneuvolla. Niissä paikoin, joissa ei olisi tarvetta tontille ajoon, voisi olla esteenä pollareita, luonnonkiviä tms.

Näen realistisempaa hankkeen toteutumisen kannalta, että uutta väylän pohjaa tarvitsee rakentaa esimerkiksi 5 km, että 13 km kiistellään siitä, että kummalla puolella tietä sijaitsevasta pihasta lohkaistaan pala kevyelle liikenteelle. Todennäköisesti tässä haasteellisessa ympäristössä tarvitaan monia erilaisia ratkaisumalleja ja nyt kaavaluonnoksessa esitetty pääosin Tyrvännöntien linjausta noudatteleva reitti sulkee liikaa pois luovia ratkaisuja.

Ohessa joitain esimerkkejä reitin varrelta:

Esimerkiksi Suotaalassa kevyt liikenne voitaisiin ohjata Suotaaalantielle, Karjainmäentielle, uusi reitti kirkon "alapuolelta" Karhunpäänmäkeen. Tälle välille tulisi rakentaa uutta pohjaa noin 700m. Kevyen liikenteen kylätieltä olisi luonteva yhteys kirkkomaalle ja kalastusmuseolle. Esteet moottoriajoneuvolla liikkumiselle tulisivat uuden osan molempiin päihin.

Hannukkalantien ja Metsolantien välillä reitti voisi kulkea Tyrvännöntien itäpuolella. Osin mahdollisesti Hannukkalantietä pitkin, koska Vanha-Pappilan tienristeyksen kohdalla talot sijaitsevat niin lähellä maantietä.

toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve perustuen liikenneselvityksen arvioon parhaasta sijainnista ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.

Liikenneselvitys nro 8 "Tälle osuudelle turvallista ylitystä on vaikea osoittaa. Nyt on osoitettu ylitys

Metsolantieltä voitaisiin tehdä uusi yhteys Syrjälään (n. 50m) ja Syrjälään oikaista uudella reitillä (n. 300m). Syrjälän jälkeen Tokensuussa reitti voisi jatkaa tien itäpuolella.

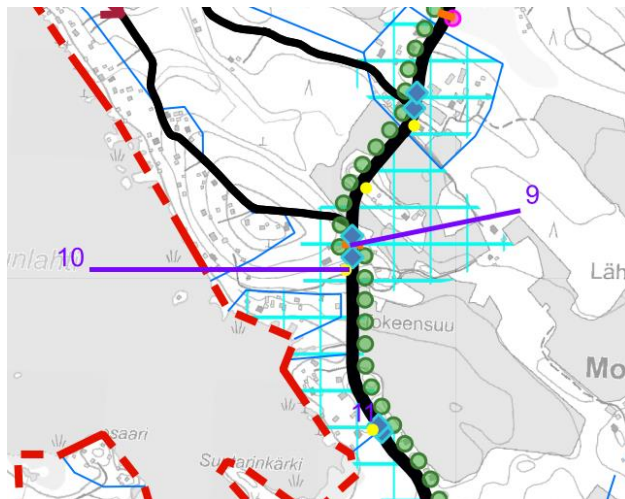
Tokensoon jälkeen reitti voisi siirtyä tien itäpuolelle pihapiirien ja olemassa olevien rakennusten perusteella. Mahdollisen uuden Sahalahden alueen kautta tehtäisiin noin 300 m uutta reittiä ja entisen sahan tienhaaran kohdalla siirryttäisiin Tyrvännöntien varteen. Entisen sahan autotallin kohdalta voitaisiin tehdä uusi yhteys Lampelantielle, joka liittyy Vanajaniementiehen.

vesijohdon ylityksen kanssa samoille kohdalle, mutta ylityksen turvallisuus vaatii vielä tarkasteluja”

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa. Liikenneselvitys nro 9. ”Ylitys suurin piirtein tässä. Korkeimmalle kohdalle, jotta näkymät kohtuulliset”

Liikenneselvitys nro 10. ”n. 11 m tien keskiviivasta tilaa. navetta tms. piharakennus -> voisiko väylän silti toteuttaa, jolloin saataisiin ylitykseen paremmat näkymät”

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.

Liikenneselvitys nro 12. ”Selkeyttämistä vaativa liittymä (parannetaan turvallisuutta selkiyttämällä ajojärjestelyjä)”

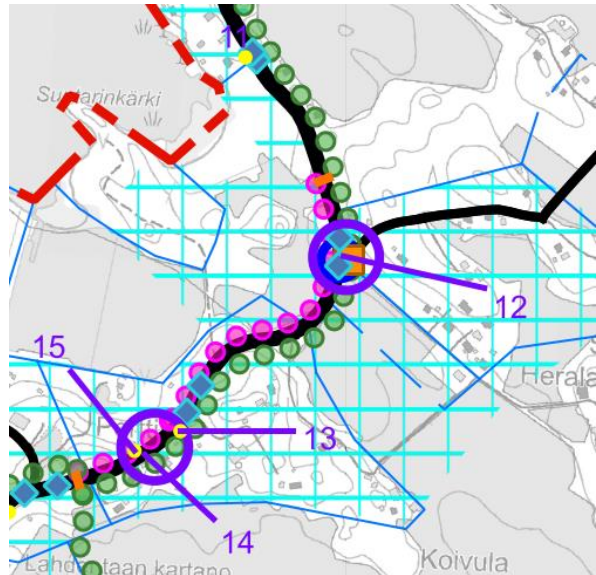
Liikenneselvitys nro 13. ”n.15m tien keskiviivasta tilaa”

Lahdentakana esitetty uusi reitti Myllymäestä Lepaan asuinalueelta on hyvä ehdotus. Reitin länsipuolelle uuden reitin ja Tyrvännöntien väliin muodostuu luonteva alue uudelle asutukselle, jolla on kunnallistekniikka rakennettuna.

Liikenneselvitys nro 14. ”tuuhea kuusiaita”

Liikenneselvitys nro 15. ”n. 11 m tien keskiviivasta tilaa vanha piharakennus -> voisiko väylä mennä lähellä rakennusta?”

Suotaalan kylän yhteisrannoista kiinteistöille 82-450-878-4 ja 82-450-878-5 (merkitty keltaisella) tulisi esittää kulkuyhteys suunniteltavaksi (oranssit osuudet). Lisäksi nämä yhteisrannat tulisi huomioida kaavassa ja ottaa käyttöön ennemmin kuin esittää uusia alueita näiden välittömään läheisyyteen (nyt on esitetty uimarantaa kiinteistön 82-450-2-81 alueelle, noin 200 m päähän yhteisrannasta 82-450-878-5). Luonnollinen kulkuyhteys Ravolanrantaan on Ravolantien kautta (merkitty vihreällä) (uudelle yhteydelle pellon toiselta puolelta ei ole tarvetta).

Suotaalan kylän yhteisrannat on luontoselvityksen mukaan perinnebiotooppeja, joita ei siten kunnan ole strategisesti tarkoituksen mukaista osoittaa julkisena uimarantana. Yksittäiset käynnit yhteisrannalla eivät kuitenkaan oletettavasti vaaranna arvoja. Merkitään kuntaan tiedoksi. Kaavassa osoitettu yhteystarve yhdistää museon pysäköintipaikan ja uimarannan toisiinsa, yhteys voidaan tarkemmalla suunnittelulla toteuttaa toisin. Eitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunniteltaessa.

Hakalan tilalta puuttunee AM-merkintä (kiinteistö 82-414-2-6)

Maatilojen kohdemerkinnät on kaavassa kunnan rekisterin mukaisesti ko. kohde voidaan tarkistaa kaavaehdotukseen.

Kuusimetsän raitilta muodostuisi luonteva kevyenliikenteen reitti (pääosin kunnan omistamia maa-alueita pitkin) Peltokylään noin 300 m lisärakentamisella.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa. AT- eli kyläalueen sisällä suunnitellaan katuverkko asemakaavalla.

Noin 100 m reittiä rakentamalla ja yhdistämällä HAMK:in alueen golfkenttää kiertävä polku yleiseen kevyenliikenteen reittiin saataisiin koululta Kulomäkeen asti turvallinen reitti koululaisille.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa, ko. kohta merkitty ulkoilureittinä.

Tarkoittaako R/A -merkintä ja määritelmä, että ko. aluille pitää laatia kaava tai hakea suunnittelutarveratkaisu ennen mahdollista rakennuslupahakemusta? Jos näin on, niin osayleiskaavaan on merkitty aika detaljinomaisia kohtia ko. merkinnällä (esim. Puruvallintien varressa ja Rantamoisontien päässä).

Strategisluonteisessa yleiskaavassa ei ole otettu kantaan rantavyöhykkeen rakentamiseen, vaan kaavassa vain osoitetaan rannoille rakentuneet alueet toteavana yleispiirteisesti. Laadittavan kaavan mittakaavassa ei ole tarkoituksen mukaista käyttää resursseja laajan rantavyöhykkeen tutkimiseen, vaan alueen rakennuskanta ja käyttötarkoitus määritellään tarkemmalla suunnittelulla ja/tai kaavoittamisella maanomistajälhtöisesti.

sr-2 -merkintä ulottuu paikoin myös talousmetsään esim. Vanha-Pappilantien ja Hannukkalantien välille. Onko tämä tarpeen?

sr-2 -osa-alueet tarkennettu ehdotusvaiheeseen.

Minkä kokoisia aurinkovoimaloita koskee luonnoksen mainittu kappale? Tuleeko kaikenkokoisista aurinkovoimaloista ko. alueella saada lausunto (Hämeenlinnan ympäristöviranomaiselta)? Ketä Hattulassa tarkoitetaan "yhdyskuntateknisen suunnittelun" hyväksynnällä?

Rakenneyleiskaavan mittakaavassa yleismääräyksellä viitataan valtakunnan verkkoon sähköä tuottaviin eli muihin kuin kotitaloustarpeisiin tai yleisesti rakennuksiin kiinnitettäviin tai katoille asennettaviin paikalliseen käyttötarkoitukseen sähköä tuottaviin järjestelmiin. Aurinkovoimaloiden lupamenettelyssä on murrosvaihe, ja siten riippuen menettelystä hyväksyjä esim. kaavoittaessa on kunnanvaltuusto ja asemakaava-alueen ulkopuolella suunnittelutarveratkaisut käsitellään rakennusvalvonnassa.

2.3 Mieli-pide 3

Lausunto	Vastine
<p>Omistan - äitini aikanaan lunastaman rintamamiestontin – kiinteistö xx:xx, osoitteessa Tie/katu/kuja nro.</p> <p>Isäni kaatui ja jäi kentälle v.1944 n. 2kk ennen syntymääni. Olen siis sotaorpo.</p> <p>Lepaalle erittäin tärkeän kevyenliikenteen väylän sijoituksesta haluan huomauttaa ja toivoa, ettei se tulisi minun pienelle tontilleni, joka on näin "tuskalla ja verellä" saatu.</p> <p>Olen nykyään pienituloinen eläkeläinen ja omistan tontilla olevan vanhan rintamamiestalon.</p> <p>Lisäksi haluan ohjeistaa kevyenliikenteen sijoittamista - tällä meidän kohdallamme - Tyrvännöntien eteläpuolelle, koska varsinkin Lepaan koulu, Lepaan Viinitila ja Golf sekä Hamk/Hami oppilaitokset ovat kaikki sillä puolella tietä. Se alue on peltoa.</p>	<p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategiaa päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.</p> <p>Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.</p> <p><i>Liikenneselvitys nro 20. "viinitilan ja koulun välillä toteutettavuus onnistuu molemmin puolin. Suositeltavampi ratkaisu on sijoittaa väylä itäpuolelle, jossa väylä yhdistää asumisen paremmin. Koulun kohdalle alikulku tai hidaste+suojatie"</i></p>

2.4 Mieli-pide 4

Lausunto	Vastine
<p>Vastustan kaavaluonnoksessa osoitettua Tanhuanpääntien ja Pälkäneentien väliin</p>	<p>Pälkäneentien varteen voisi olla hyvä toteuttaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman työpaikka- ja</p>

Tanhuankujan eteläpuoleista TP-aluetta joka rajoittuu Tanhuanpääntiehen, paikkaan soveltumattomana koska

1. Alueen ympäristö on pientalovaltaista asuinalueetta jonka väliin jäävälle lähimaisemallisesti arvokkaalle pienipiirteiselle metsäsaarekkeiselle maatalousalueelle ei sovellu teollisuus- ja varastointialueen käyttötarkoitus.

2. Hämeen Härkätie joka on Hattulan Uudelta kirkolta pohjoiseen nykyinen Tanhuanpääntie, on kokonaisuudessaan vanha historiallinen tie, maakunnallisesti arvokas. Tanhuanpääntietä (= Hämeen Härkätie) reunustaa monin paikoin kiviaidat aivan tiessä kiinni. Kulttuuriympäristön selvitykset -analyysissä olevissa liitekartoissa tie näkyy ainakin seuraavissa. Hällströmin kartassa vuosilta 1798-1799, Kalmbergin kartossa v. 1855-1856.

3. Tanhuanpääntie on kapea hiekkatie eikä mahdollista teollisuus- varastoalueen liikennettä, tiellä kohtaamisia kuljetuskalustolla ja turvallista liikkumista.

4. Liikennemäärän kasvusta aiheutuu hiekkatiellä pölyhaittaa ja Tanhuanpääntie on aktiivisesti ulkoilureittinä käytetty kulkuyhteys. Haitat olisi kohtuuttomat.

5. Tanhuanpääntie rakenne ei kestäisi lisääntyvää raskasta liikennettä. Tie painuu nykyisinkin kelirikkoaikana ja syksyllä. Kunta joutuisi rakentamaan tien pohjustuksineen kokonaan uudelleen ja päällystämään sen sekä toteuttamaan nopeutta hillitsevät töyssyt ja kavennukset, lisäksi kevyenliikenteen väylät alueella oleville asutusalueille. Koska Tanhuanpääntie on historiallisesti arvokas tie, tämä tarkoittaisi käytännössä Pälkäneentien varteen rakennettavaa uutta katuyhteyttä kaavassa esitetyille alueille jottei Tanhuanpääntielle tulisi TP-alueen liikennettä ja kyseisistä toiminnoista aiheutuvia haittoja.

6. Luonnoksessa esitettyjen TP-alueiden osoittaminen paikalliselle rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle alueelle (sr-2 -merkintä) ei ole mahdollista koska ei sovellu kyseiseen kohteeseen.

Edellämainituin perusteluin vaadin kyseisen TP-alueen poistamista Tanhuanpääntiehen rajoittuvana asuinalueelle soveltumattomana toimintona.

tuotantorakentamisen alue. Alueen rakentaminen suojaisi Tanhuanpääntien äärelle toteutuneita erillispientaloja maantiemelulta. Kyseistä aluetta ei maantiemelun vuoksi voida osoittaa uudelle pientaloasumiselle, mutta asumisen ääreen on hyvä osoittaa autotta saavutettavia työpaikkoja. Lisäksi olevan yhdyskuntarakenteen täydentäminen ja eheyttäminen on kestävä kehityksen mukaista. Yleiskaava mahdollistaa alueen tarkastelun yksityiskohtaisemmalla asemakaavalla, ja yleiskaavan määräykset turvaavat mielipiteessä huomioituid seikat. *”Alue varataan pääasiassa työpaikkatoiminnalle ja siihen liittyvälle varastoinnille. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristöön melua, tärinää, ilman tai veden pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta häiriötä. Uusien rakennusten tulee sopia sijoituksen, koon, materiaalien ja julkisivuvärien osalta alueen nykyiseen rakennuskantaan.”*

2.5 Mieliopide 5

Lausunto	Vastine
<p>Asia: Tyrvännöntien kevyen liikenteen väylän linjaus Suotaalan kylässä tilojen Kiinteistönimi1 (xx-xxx-xx-xx) ja Kiinteistönimi2 (xx-xxx-xx-xx) alueella</p> <p>Tällä kirjeellä ilmoitamme Hattulan kunnalle, että emme hyväksy Tyrvännöntien kevyen liikenteen väylän linjausvaihtoehtoa 1 (vihreä, kuva alla), jossa väylä sijoittuisi omistamillamme tiloille (Mattiila ja Heikkilä) piha-alueen ja pellon väliin. Vaihtoehto 1 on tilojemme kannalta huono, koska</p> <ul style="list-style-type: none"> - pihan ja asuinrakennusten asumisviihtyvyyys ja yksityisyys heikkenisivät piha-alueen ja rakennusten jäädessä kahden yleisen tien väliin (nykyinen maantie ja suunniteltu kevyen liikenteen väylä), - tilojen piha-alueita ja rakennuskokonaisuutta ei olisi enää mahdollista laajentaa lounaaseen pellon suuntaan, mikä rajoittaisi rakentamis- ja toimintamahdollisuuksia tulevaisuudessa (jo nyt maalämmön keruuputkisto sijaitsee vaihtoehdon 1 kohdalla) ja - hyvää viljelysmaata menetettäisiin <p>Pidämme kevyen liikenteen väylän rakentamista tarpeellisena, ja olemme valmiit selvittämään kaavan suunnittelijoiden kanssa yksityiskohtaisemmin erilaisia toteuttamistapoja tilojemme Mattiila ja Heikkilä alueella vaihtoehdolle 2 (violetti), jossa uusi kevyen liikenteen väylä sijoittuu nykyisen maantien yhteyteen.</p>	<p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategiaa päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.</p> <p>Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunniteltaessa.</p> <p>Liikenneselvitys nro 6. <i>"rakennusten väli alle 10m -> väylän reititys muualta"</i></p>

2.6 Mieliopide 6

Lausunto	Vastine
<p>1- mitä on tulossa Vesunnan uudelle P-alueelle (Metsä-Puontilan tieltä kaakkoon)? Mahdollisten uusien palvelualueiden ja aiemman asutuksen väliin tulisi jättää uutta asutusta tai vanhaa toimintoa puskuriksi.</p>	<p>Hattukallion alueen P-kohde eli palvelujen kohdemerkintä on osoitettu maantien itäpuolelle, jolla puolella toimintojen käyttäjätkin ovat. Yleiskaavassa ei tälle mahdollisesti kehittyvän asuinalueen palvelulle ole varattu tarkkaa aluetta vaan esitetty tulevaisuuden tarve rakenneosayleiskaavan tarkkuudella. Mikäli alueen rakentamispaikasta edellyttää alueen asemakaavoittamista, tutkitaan palvelurakentamisen korttelialueen sijainti ja yhteydet tarkemmassa mittakaavassa ja osallistavan suunnittelun keinoin vuorovaikuttaen alueen asukkaiden kanssa.</p>
<p>2- kevyen liikenteen reitti Vesunnan mäessä tien varressa on huomattavan hankala, yläpuolinen vaihtoehto tähän kohtaan? Alemmas rinteeseen?</p>	<p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategiaa päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja</p>

pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.

Liikenneselvitys nro 32. Tältä osuudelta olisi syytä tehdä tarkempi suunnitelma väylän sijoittelusta.

nro 33. Tilanahtauden vuoksi rakennuksen kohdalla, olisi tähän tarpeen saada suojatie. Alustavien arvioiden mukaan huonojen näkemien vuoksi tähän ei kuitenkaan voida suositella ylitystä -> suojatieylitys on siirretty pohjoisemmaksi

nro 34. Jos jk+pp tälle puolelle, siirretään pysäkki talonkohdalta niin jk+pp saa lisää tilaa?

nro 35. Tässä kohtaa on jyrkkä rinne. Onko rakenneteknisesti toteutettavissa ja muuttaako suojeltua maisemaa liikaa?

nro 36. maanpinta on tietä paljon matalammalla -> korkea pengerrys

nro 37. tien varrella on kaide ja maanpinta selvästi laskeva, mutta tässä on tien itäpuolta paremmin tilaa jk+pp:tä varten

nro 38. Tällä puolen maanpinta on tietä matalammalla ja toisella puolella tietä korkeammalla -> arvioidaan jk+pp: toteutettavuuden olevan kokonaisuutena tien länsipuolella parempi

nro 39. Linjattaessa jk+pp tien vierelle tarvitsee rinnettä leikata tai rakentaa jk+pp tietä korkeammalle.

3- vainomänty on kaadettu ja suojele purettu

Kohde poistettu kaavaehdotuksesta.

4- esittäisin asumiselle tuon maatalousalueen Lahdentakana uuden pyörätienjauksen (Haukansilmän mutkasta Myllymäkeen eli pp/Tyrvännöntien väli) länsipuolelle eli AP/res->AP tai AT

Alue osoitettu pitkän aikavälin reservialuealueena, mikä voidaan ottaa käyttöön, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen laajentumisen alue on lähes toteutunut. Yleiskaavan tarkoituksen on ensin täydentää ja eheyttää jo rakennetut alueet kestävän kehityksen mukaisesti ensin.

5- esittäisin kevyenliikenteen reitin Myllymäestä Kivisiltaan tien ex-sahan puolelle tai jopa sahan alueen kautta, Kivisillan jälkeenkin jatkaisin ennemmin rannan puolella. Tokeensuun kohta on hankala enkä heti osaa sanoa kummalla puolella tietä siinä pitäisi mennä... Lahdentaan koulun jälkeen menisin tien oikealle puolelle (Lepaalta päin ajettuna), ennen Vänskää vaihtaisin kalastusmuseon puolelle ja museolta jo metsän rajaa pitkin Karjainmäentielle ja sieltä

Kuten mielipiteen kohdassa 2. on vastattu, yleiskaavalla ilmaistaan jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve, ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Tässä kohtaa on osoitettu myös ohjeellisena ulkoilureitti mahdollisena vaihtoehtoisena toteutusmallina.

yhteys kirkolle ja Petäykseen Suotaalantietä (vrt latumerkintä)

<p>6- Portaanpään rantaa ennemmin esittäisin yleisen parkkipaikkatarpeen Suotaalan kylän yhteisen rannan läheisyyteen (muutenkin tuollainen yleinen pysäköinti yksityistien päässä arveluttaa)</p>	<p>LP- kohdemarkintä osoittaa ohjeellisen sijainnin pysäköinti tarpeelle. Alue rajataan tarkemmalla suunnittelulla. Nykykäytössä olevan ja osayleiskaavassa osoitetun venevalkaman käyttö sekä mahdollinen kehittäminen satamatoimintaa palvelevin rakennuksin ja rakennelmin vaatinee toteutuessaan myös yleistä pysäköintiä kuten mahdollisesti läheinen leirikeskus sekä uimarannat.</p>
<p>7- kulkuyhteystarve Ravolanrantaan pitää osoittaa - asumista nyt metsänä olevalle alueelle vrt. EU-taksonomian kriteerit, onko ongelma?</p>	<p>Yhteystarve osoitettu mielipiteen mukaisesti.</p>
<p>8- Lehtisalo Annalantiellä on AM, ei merkitty. Ulkoilureitti tulee siirtää vanhan kulkureitin/polun paikalle (yhdistää Annalantien ja Jaatallin tilukset, tästä edelleen pääsee jalkaisin/hevosella, ennen oli pyöräiltävässä kunnossa)</p>	<p>Mielipide annettu ennen nähtävillä pitoa olleesta alustavasta luonnosversiosta, tämä seikka muutettu jo nähtävillä olleeseen kaavakarttaan.</p>
<p>9- Jaatallin vieressä Ratontantiellä Manni on AM, ei merkitty.</p>	<p>Mielipide annettu ennen nähtävillä pitoa olleesta alustavasta luonnosversiosta, tämä seikka muutettu jo nähtävillä olleeseen kaavakarttaan.</p>
<p>10- irrallinen hiihtoreitin pätkä Annalansuolla lienee virhe? Tuosta voisi mennä ohjeellinen jalankulun ja (maasto)pyöräilyn ja/tai ulkoilureitin yhteys</p>	<p>Mielipide annettu ennen nähtävillä pitoa olleesta alustavasta luonnosversiosta, tämä seikka muutettu jo nähtävillä olleeseen kaavakarttaan.</p>
<p>11- Lahtisen Sirun AMR (Kotimäentie) voisi ARM-merkinnän matkalta Ratontien varressa olla ohjeellinen ratsastusreitti. Tällä olisi merkitystä, kun tuolla reunalla hiihdetäänkin, niin olisi yksiselitteistä, kenellä on "etuajo-oikeus", ratsastajat siirtyvät Homehill-tallilta tätä laidunten reunan polkua Ratontietä pitkin Kuokkamaantien kautta kohti Vesuntia nytkin. (Hiihtää saa siis ratsastajien ehdoilla tällä hetkellä, mutta ensimmäinen hevosia sohiva hiihtäjä vie hiihto-oikeuden tästä kohdasta, siksi olisi merkityksellinen juttu.)</p>	<p>Mielipide annettu ennen nähtävillä pitoa olleesta alustavasta luonnosversiosta, tämä seikka muutettu jo nähtävillä olleeseen kaavakarttaan.</p>
<p>12- Savolaisen tilakeskus Kuokkamaantiellä ei ole merkitty AM.</p>	<p>Mielipide annettu ennen nähtävillä pitoa olleesta alustavasta luonnosversiosta, tämä seikka muutettu jo nähtävillä olleeseen kaavakarttaan.</p>
<p>13- miten voitaisiin ennakoida ja mahdollistaa asumisen lisääntyminen puutarhaoppilaitoksen P-alueella jatkossa? Kehitys vienee tätä kohti, olisi hyvä pohjustaa asiaa</p>	<p>P-alueen määräys sallii asumisen: "Palvelurakennusten lisäksi alueelle saa sijoittaa toimintaan liittyvän asumisen tarpeita varten asuinrakennuksia."</p>

2.7 Mielipide 7

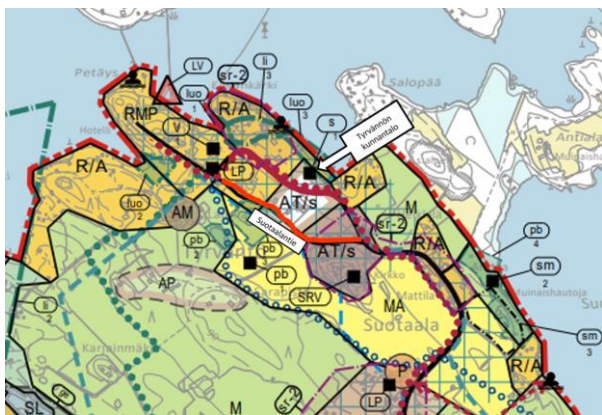
Lausunto

Vastine

Taannoisessa Tyrvännönniemen osayleiskaavaa käsittelevässä kokouksessa kylätalolla esitin, että kevyen liikenteen väylä linjattaisiin Tyrvännön kirkon ja Petäyksen välillä kulkemaan Suotaalantietä pitkin. Kun katsoin tarkemmin OYK-esitystä, kevyen liikenteen väylä ja samoin koko Tyrvännöntie on linjattu uudestaan vanhan kunnantalon kohdalla, ja tähän olikin ymmärtääkseni haettu kaavamuutos jo aiemmin. Uudessa linjassa tie kulkee kunnantalon takaa, ei rannan ja kunnantalon välistä. Tämä on tietysti hyvä pitkän tähtäimen tavoitetilä. Mutta tien rakentaminen uudestaan mainitun linjan mukaisesti on kallista eikä siitä ole nykytilanteessa sellaista hyötyä että kustannukset olisivat perusteltavissa.

Näin ollen esitän, että ehdotukseen ei tehdä muutoksia, mutta mikäli kevyen liikenteen väylä aiotaan toteuttaa lähivuosina, se tulisi linjata kulkemaan kyseisellä osuudella Suotaalantietä pitkin, paitsi jos koko tien linjaaminen kaavassa olevan linjan mukaiseksi nousee ajankohtaiseksi. Suotaalantie on yksityinen hiekkatie, jonka käyttämisestä kevyen liikenteen väylänä voivat tienhoitokunta ja kunta varmasti sopia keskenään.

Alla olevaan karttaan on merkitty punaisella viivalla Suotaalantien linja.

Arkkitehti Martti Paalasan suunnitteleman, 1942 valmistuneen funkistyyllisen kunnantalon suojelumerkinnäksi on määritetty "S". Mielestäni merkinnän tulisi olla "SR", joka on tiukempi.

Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategiaa päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunniteltaessa.

Kohde on kaavatyön tueksi luonnosvaiheen jälkeen laaditun kulttuurihistoriallisen selvityksen mukaan paikallinen rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde ja osoitettu ehdotuskartalla.

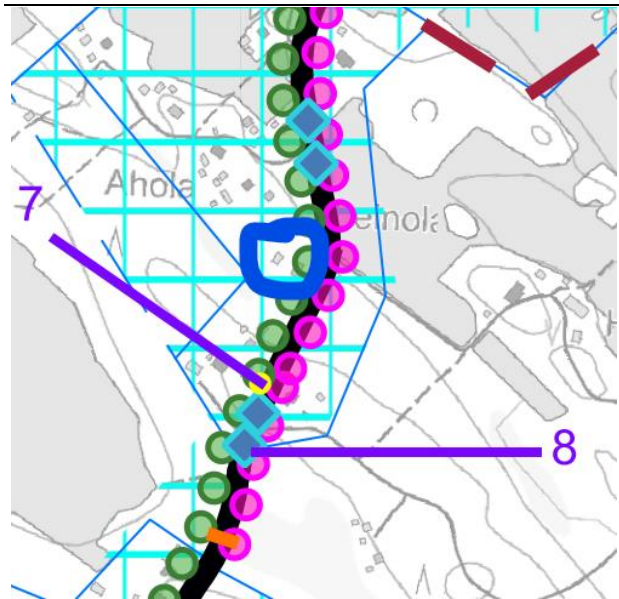
Lepaalle on merkitty opiston uimaranta. Se ei kuitenkaan ole tällä hetkellä kunnan ylläpitämä. Voisiko kunta joko ostaa uimarannan omistukseensa tai vuokrata sen nykyiseltä omistajalta pitkäaikaisella sopimuksella? Hyväkuntoinen, säännöllisesti ylläpidetty uimaranta on kuitenkin alueen houkuttelevuuden kannalta tärkeä vetovoimatekijä.

Yleiskaavaan uimarantoina on merkitty kunnan ja osallisten esille nostamat ja käytössä olevat uimapaikat. Kaavalla ei oteta kantaa uimarantojen hallintaan.

2.8 Mieli pide 8

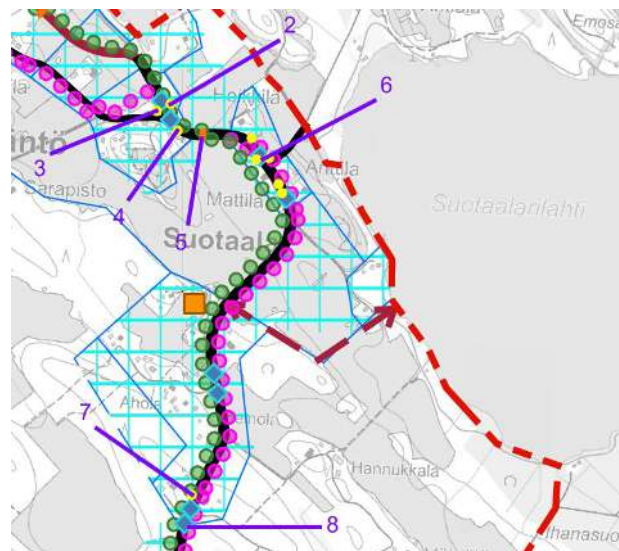
Lausunto	Vastine
<p>Lepaan OYK mukaan Tyrvännöntien liikenneturvallisuuden lisääminen on avainasemassa. Esitän mielipiteeni ja muistutukseni seuraaviin kohtiin:</p> <p>Kannatan liikenteen kehittämiskohteista jalankulun ja pyörätien yhteyden rakentamista ensisijaisesti Rahkoilan ja Lepaan alakoulun väliselle alueelle, jonne suurin osa kevyen liikenteen arkikäytöstä osuu. Vastustan jalankulun ja pyörätien rakentamista kiinteistön nro. xx-xxx-xx-xx (Tie/katu/kuja nro) puolelle. Kevyen liikenteen kulun rakentaminen pienentää tontin kokoa selvästi, sillä tiehen rajoittuva osuus on pituudeltaan n. 90 m. Tontin koon pienennys vähentäisi mahdollisuutta uuden asuinrakennuksen rakentamiseen. Lisäksi tontilla sijaitsee 1920-luvulla tontin korkeimpaan kohtaan rakennettu kaksikerroksinen hirsirakennus, jonka pääsisäänkäynti suuntautuu Tyrvännöntielle päin avoimesti ja se sijaistee nyt jo alle 20 metrin päässä tiestä. Kevyen liikenteen kulkuväylän rakentaminen kiinteistön puolelle olisi maisemakvallisesti huono ratkaisu rakennetun kulttuuriympäristön ja maisemansuojelun kannalta. Kaikki avoimen ja rakennetun maiseman rajaa pehmentävä sekä melua estävä suojakasvillisuus erityisesti tienreuna puusto myös häviäisi kokonaan.</p> <p>Kannatan jalankulun ja pyörätien yhteyden rakentamista kartalla kohdan 6 ja 8 välille vaihtoehdoiselle (punaisella merkitylle) kiinteistön nro xx-xxx-xx-xx vastakkaiselle puolelle. Vaihtoehdoisella puolella pyörätie osuu koko matkaltaan harvemman kiinteistön tontille kuin ensisijaisen yhteyden puolella. Vaihtoehdoisella puolella on enemmän rakentamatonta metsää ja peltoa. Ensisijaisen yhteyden rakentaminen muuttaisi maisemakuvaa huomattavasti enemmän, sillä useilla tonteilla sijaitsee Tyrvännöntiehen rajoittuvia puutarhoja, aitoja, kaadettavia pihapuita sekä tielle näkyviä rakennuksia runsaammin kuin vaihtoehdoisella puolella. Liikenteen aiheuttama meluhaitta tonteille myös kasvaa, jos suojaavaa kasvillisuutta joudutaan poistamaan.</p> <p>Vaihtoehdoisesti edelliseen kohtaan esitän kartalla kohdan 6 ja 8 välille tien penkereiden leventämistä.</p>	<p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategisia päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksen ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.</p> <p>Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunniteltaessa.</p> <p>Liikenneselvitys nro 6. <i>”rakennusten väli alle 10m -> väylän reititys muualta”</i></p>

Nopeusrajoitukset ylittyvät huomattavasti Tyrvännöntie 1000 ja Kirkkomäen välillä. Tämä aiheuttaa meluhaittaa sekä vaarantaa liikenneturvallisuutta alueella selvästi (ajonopeudet voidaan todentaa nopeusmittauksilla, mikä olisi toivottavaa tehdä). Tieosuudella on myös tapahtunut vakavia onnettomuuksia. Lisäksi toukokuun ja syyskuun välillä ajoneuvojen määrä kasvaa huomattavasti. Tonteilta ja sivuteiltä pääsy Tyrvännöntielle ja takaisin on riskialtista. Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi ehdotan tälle alueelle nopeusrajoitukseksi enintään 50 km/h.

Liikenteen kehittämiskohteista kartalla kohtaan 8 ja 9 (jalankulun ja pyörätien yhteys) olisi mahdollista rakentaa ajohidasteet Tyrvännöntien ylityskohtiin liikenneturvallisuuden lisäämiseksi.

Liikenneturvallisuuden kokonaisvaltaiseksi parantamiseksi olisi tärkeää toteuttaa Tyrvännöntien perusparannus ainakin niiltä tien osuksilta, jotka ovat erityisen huonossa kunnossa

2.9 Mieliopide 9

Lausunto	Vastine
<p>Olemme tarkastelleet Hattulan kunnan Lepaan suunnan osayleiskaavan ehdotusta ja huomauttaisimme seuraavaa:</p> <p>Kiinteistön nimi xx-xxx-xx-xx läpi ehdotetun "Ohjeellisen ulkoilureitin" paikka on uudelleen linjattava. Nyt se kulkee meidän ainoaan rantaa pitkin, joka ei ole "Pima-alueita". Parempi linjaus ohjeelliselle kulkureitille olisi sivuta Tyrvännöntietä.</p> <p>Kiinteistön nimi xx-xxx-xx-xx alueelle on suunniteltu "Ranta-alueen rakennettu kaava". Ehdotamme, että tämän lisäksi ranta-alueen rakennettu kaava</p>	<p>Kunnan osan osayleiskaava on laadittu varsin pienimittakaavaisena (1:20 000) ja sen vuoksi kaavassa piirretyt kohteet ovat epätarkkoja. Rakenteellisen osayleiskaavan tarkoitus on esittää kunnan strategiaa päämääriä yleispiirteisesti. Kaavan osoittama jalankulun ja pyöräilyn väylä on ohjeellinen. Tämä tarkoittaa, että kulkureitin todellinen sijainti, esimerkiksi kummalle puolelle tietä sen rakennettaisiin, on valittavissa tarkemman suunnittelutyön vaiheessa. Tie-, katusuunnittelussa ja/tai ulkoilureittitoimituksin ratkaistaan yleiskaavan tavoite yhteyden toteuttamiseksi. Näissä suunnitelmissa otetaan tarkemmin kantaa yksityiskohtiin</p>

ulottuisi kiinteistön nimi xx-xxx-xx-xx rannalle. Meillä kiinteistöjen omistajille ei ole mahdollisuutta kalliiseen pilaantuneen maaperän puhdistukseen ja meistä on siten kohtuutonta, että ainoa ranta, jolle me kiinteistön omistajat voisimme tulevaisuudessa mahdollisesti rakentaa tulisikin ohjeellisen kulkureitin paikaksi eikä kaavoitettavaksi tässä yhteydessä. (lisätty sininen viivoitus kartassa)

Mielestämme myös nimi xx-xxx-xx-xx alueelle Tyrvännöntien varteen voisi lisätä AT tai AP tai AP/res alueen kaavoitusta vastaavalle kohdalle kuin tien toisella puolella nyt on ja jatkuen siitä pohjoisen suuntaan. (lisätyt punaviivoitetut alueet kartassa)

Ohjeellinen ulkoilureitti nimi xx-xxx-xx-xx kautta voisi tällöin kulkea kohdassa yksi ehdotetun ”Tyrvännöntietä sivuten” sijasta näiden uusien kohdassa kolme mainittujen alueiden välistä. (kirkkaanvihreä viiva kartassa)

ja sijanteihin. Yleiskaavalla ilmaistaan vain yhteystarve ja toteuttaminen vaiheistuksineen on seuraava tarkastelutaso. Yleiskaavoitukseen liittyen on laadittu liikenneselvitys, jossa on jalankulun ja pyöräilyn yhteyttä selvitetty. Kaava-aineiston liitteenä on kartta, jossa liikennesuunnittelijat ovat esittäneet tässä mittakaavassa perustellun sijainnin.

Merkitään kuntaan tiedoksi. Esitetty vaihtoehto kannattaa ottaa tarkasteluun kevyenliikenteen reitistöä suunnitellessa.

Strategisluonteisessa yleiskaavassa ei ole otettu kantaan rantavyöhykkeen rakentamiseen, vaan kaavassa vain osoitetaan rannoille rakentuneet alueet toteavana yleispiirteisesti. Laadittavan kaavan mittakaavassa ei ole tarkoituksen mukaista käyttää resursseja laajan rantavyöhykkeen tutkimiseen, vaan alueen rakennuskanta ja käyttötarkoitus määritellään tarkemmalla suunnittelulla ja/tai kaavoittamisella maanomistajalähtöisesti. Ranta-alueen rakennuspaikat määräytyvät kantatilatarkastelun ja emätilamitoituksen perusteella.

Ohjeellisen ulkoilureitin linjaus voidaan muuttaa ehdotukseen.
